

Sygn. akt I CSK 1248/22

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Towarzystwa (...) "P." spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko I. P. i L. P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 czerwca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego L. P.

od wyroku częściowego Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 25 sierpnia 2020 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego L. P. na rzecz powoda kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym 28 sierpnia 2017 r. powódka - Towarzystwo (...) „P.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. domagała się zasądzenia solidarnie od pozwanych I. P. i L. P. kwoty 439 408,25 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie (od kwoty 394.514,34 zł od 18 sierpnia 2017 r., a od kwoty 44.893,91 zł od dnia wniesienia pozwu).

Wyrokiem z dnia 20 marca 2019 r. Sąd Okręgowy w S. uwzględnił powództwo w części i zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powódki

232 850,78 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 września 2017 r. do dnia zapłaty, kwotę 13 999,36 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty i kwotę 1.987,71 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo.

Z ustaleń wynikało, że roszczenie obejmuje wynagrodzenie za bezumowne korzystanie przez pozwanych z lokalu użytkowego przy ul. Ś. w S., którego powódka była właścicielką. Roszczenie oparte było na podstawie z art. 224 § 2 w zw. z art. 225 k.c. i art. 230 k.c. Pozwani korzystali z tego lokalu od 1 września 2014 r. do 31 lipca 2017 r. (35 miesięcy). Umowa najmu łącząca strony została rozwiązana na skutek wypowiedzenia powódki z dniem 28 lutego 2013 r. Spór między stronami o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z lokalu we wcześniejszym okresie zakończył się prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z 21 kwietnia 2016 r. Zgłoszone wówczas powództwo zostało częściowo uwzględnione. Pozwani w czasie bezumownego korzystania z lokalu dokonywali pewnych wpłat na rzecz powódki. Lokal został im odebrany dopiero w wyniku egzekucji, we wrześniu 2017 r., pozostały w nim pewne rzeczy pozwanych.

Sąd Okręgowy obliczył należne powódce wynagrodzenie za okres objęty żądaniem na łączną kwotę 350 655,56 zł, którą pomniejszył o wpłaty dokonane przez pozwanych, gdyż powódka zaksięgowwała na poczet tego roszczenia 117 804,87 zł. Ostatecznie roszczenie powódki uwzględnił do kwoty 232 850,69 zł.

Roszczenie odsetkowe powódki Sąd również skorygował, zwracając uwagę, że powódka nie wykazała, by wezwała pozwanych do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie w globalnej kwocie. Za wezwanie uznał więc pozew i zasądził odsetki od doręczenia pozwanym jego odpisu.

W ocenie Sądu powódce przysługiwały także opłaty za media. Pozwani nadal bowiem korzystali w tym czasie z lokalu. Obowiązek poniesienia przez nich opłat w wysokości 31 494,49 zł Sąd wywodził z treści art. 471 k.c. Na ich poczet powódka zaliczyła wpłaty pozwanych w wysokości 17 495,13 zł. W rezultacie do uregulowania przez pozwanych pozostawała kwota 13 999,36 zł z odsetkami prawidłowo określonymi przez powódkę.

Sąd uznał natomiast za nienależną kwotę 42 889,80 zł, gdyż powódka nie miała - jego zdaniem - prawa do naliczania odsetek za opóźnienie, skoro nie wezwała pozwanych do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Podobnie nie znalazł podstaw do zasądzenia kwoty 2 004,11 zł z tytułu odsetek za opóźnienia w zapłacie za media.

Pozwani w odpowiedzi na pozew podnosili zarzut potrącenia, jednak Sąd pierwszej instancji uznał, że nie został on uzasadniony, gdyż pozwani nie wykazali, że na etapie przedsądowym złożyli oświadczenie o potrąceniu, nie złożyli go także w toku procesu.

Pozwani zaskarżyli w całości rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego. Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2020 r. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie apelacyjne w sprawie w części dotyczącej pozwanej I. P., zmarłej w dniu 7 grudnia 2019 r. Natomiast apelację pozwanego L. P. oddalił w całości.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy oraz jego argumentację prawną. Wskazał, że zarzut pozwanego, iż biegła pominęła fakt przejęcia lokalu w stanie surowym oraz jego generalnego remontu i przebudowy przez pozwanych, których nakłady przekroczyły 1,5 mln zł, był sformułowanym w sposób zawoalowany zarzutem potrącenia, który okazał się bezzasadny z przyczyn przedstawionych przez Sąd Okręgowy. Pozwani nie załączyli oświadczenia o potrąceniu, nie sprecyzowali wierzytelności, których potrącenie miało dotyczyć, ani nie zaoferowali dowodów w celu wykazania swoich nakładów. Biegła wyjaśniła, że przedmiotem jej opinii nie były nakłady poczynione na lokal oraz że w braku innych wskazań stan lokalu ustala się na dzień jego oględzin. Ponadto Sąd odwoławczy zwrócił uwagę, że w § 1 ust. 5 umowy stron pozwani oświadczyli, iż nie będą żądać od wynajmującego zwrotu równowartości nakładów poczynionych przez nich bądź osoby trzeciej na przedmiot najmu przed zawarciem umowy, w szczególności w czasie, kiedy byli podnajemcami, czy bezumownymi użytkownikami przedmiotu najmu. Oświadczyli też, że zrzekają się wszelkich roszczeń w tym zakresie od wynajmującego.

W konsekwencji Sąd oddalił apelację pozwanego L. P. jako niezasadną.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił naruszenie przepisów postępowania, wskazując jako dotknięte uchybieniami: art. 382 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. w zw. 224 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c.

We wnioskach domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji, ewentualnie Sądowi drugiej instancji, do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu lub pozostawienia orzeczenia o nich Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna stanowi środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni i umożliwiający usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji przypisanego mu celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpoznania jego skargi przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to znaczy oczywistą zasadnością tej skargi, w której kwestionuje nieodniesienie się przez Sąd Apelacyjny do zgromadzonych w sprawie dowodów w sposób kompleksowy. Wskazał, że Sądy obu instancji nie ustosunkowały się do istotnych twierdzeń biegłej sądowej, przedstawionych w ustnej opinii uzupełniającej. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., występuje tylko wtedy, kiedy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Rzeczą skarżącego jest wykazanie, że przynajmniej jeden ze stawianych w skardze, istotnych zarzutów, dotyczy naruszenia przepisów prawa, dostrzegalnego na pierwszy rzut oka i narzucającego wniosek, że zaskarżone

orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910). Takiego charakteru nie ma zarzut wadliwości postępowania dowodowego podniesiony przez skarżącego.

Brak akceptacji przez skarżącego stanowiska przyjętego przez sąd odwoławczy nie świadczy o tym, że wniesiona skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Rozpoznając skargę kasacyjną Sąd Najwyższy nie jest uprawniony ani do badania prawidłowości ustaleń faktycznych, ani do oceny zasadności weryfikacji dowodów dokonanej przez sąd odwoławczy. Każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem powoływania się na błędną wykładnię czy też niewłaściwe zastosowanie określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c., jest niedopuszczalny. Podstawę faktyczną rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji podważać można jedynie przez wskazanie nieprawidłowości przeprowadzonego postępowania dowodowego. Zarzuty pozwanego wprowadzie formalnie dotyczą pominięcia przez Sąd Okręgowy części opinii biegłej sądowej, jednak w rzeczywistości podważają ustalenia faktyczne. Pozwany nie wskazuje bowiem na żaden pominięty dowód określający inną wielkość lokalu, niż wskazana w umowie i przyjęta przez biegłą. Nie powołuje się też na jakikolwiek dowód potwierdzający dokonanie potrącenia roszczenia z tytułu nakładów i uprawnienie do dokonania takiej czynności, który wskazywałby na potrzebę ustalenia wartości tych nakładów. Sądy obu instancji oceniły zgodność opinii biegłej z tezą dowodowa i zasadność zarzutów pozwanego skierowanych przeciwko wartości dowodowej tej opinii. Sposób sformułowania zarzutów kasacyjnych nie potwierdza więc twierdzenia o oczywistej zasadności wniesionej skargi w zakresie któregośkolwiek z podniesionych w niej zarzutów.

Skarżący łączy oczywistą zasadność swej skargi kasacyjnej z inną oceną dowodów niż przyjęły Sądy obu instancji, w głównej mierze odmiennoscą oceny dotyczy dowodu z opinii biegłej. Tak sformułowana argumentacja nie może świadczyć o wystąpieniu przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż stan faktyczny aprobowany przez skarżącego, ale niebędący podstawą faktyczną rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji nie może być podstawą skargi kasacyjnej ze względu na treść art. 398³ § 3 k.p.c.

Skoro nie wystąpiła wskazana przez skarżącego podstawa przyjęcia jego skargi kasacyjnej do rozpoznania, a okoliczności sprawy nie świadczą o wystąpieniu innych przesłanek przedsądu przewidzianych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.